

11.3.2026

SUP0 140/01.04.01.03/2026

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo.lvm@gov.fi

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö VN/11019/2025

Suojelupoliisin lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi maanalaisen verkkoinfrastruktuurin sijaintitiedoista ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) on pyytänyt suojelupoliisilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi maanalaisen verkkoinfrastruktuurin sijaintitiedoista (jäljempänä sijaintitietolaki) ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Suojelupoliisi on 24.1.2025 antanut lausunnon LVM:n arviomuistiosta sijaintiselvityspyyntöihin vastaamiseksi toteutettavan järjestelmän ratkaisu- ja sääntelyvaihtoehdoista. Arvioinnin tuloksena LVM käynnisti keväällä 2025 lainsäädäntöhankkeen niin sanotun hybridimallin toteuttamiseksi. Suojelupoliisin näkemyksen mukaan hybridimalli on toimiva ratkaisu esityksessä kuvatun verkkoinfrastruktuurin sijaintitietojen säilyttämiseksi. Tiedon hajauttaminen rajoittaa vahinkoa mahdollisen kybervakoiluoperaation toteutuessa.

Esityksessä viitataan useassa kohdassa poliisiin muiden turvallisuusviranomaisten ohella. Suojelupoliisin näkemyksen mukaan esityksen perusteluihin tulisi selvyiden vuoksi lisätä, että esitetyssä lainsäädännössä poliisilla tarkoitetaan myös suojelupoliisia. Vaihtoehtoisesti suojelupoliisi tulisi kirjoittaa erikseen auki niissä kohdissa, joissa poliisiin viitataan. Sama koskee esitystä kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta annettua lakia.

Suojelupoliisi kiinnittää huomiota maanalaisen verkkoinfrastruktuurin sijaintitiedoista annetun lain 16 §:n muotoiluihin. Suojelupoliisin näkemyksen mukaan edellytys luvan peruuttamiselle, muuttamiselle tai rajoittamiselle sen perusteella, että luvan haltijan toiminta voi vaarantaa kansallista turvallisuutta, on asetettu tarpeettoman korkealle. Pykälän 2 momentin mukaan liikenne- ja viestintävirasto voisi peruuttaa 10 §:n nojalla rekisteröidyn toiminnanharjoittajan rekisteröinnin 1 momentin 4 kohdan nojalla, jos se havaitsee tiedon käyttäjän suorittavan poikkeuksellisia hakuja tai kohdistavan poikkeuksellista tietoliikennettä palveluun tai palvelusta, ja on painavia perusteita epäillä tietojen väärinkäyttöä tai kansallisen turvallisuuden, yleisen järjestyksen, verkkoinfrastruktuurin tai turvallisuuden vaarantumista. Säännöksen sanamuodon perusteella luvan peruuttaminen edellyttäisi siis joko poikkeuksellisia hakuja tai poikkeuksellista tietoliikennettä, ja lisäksi painavia syitä epäillä kansallisen turvallisuuden vaarantumista. Luvan peruuttamiseen ei näin ollen riittäisi esimerkiksi se, että suojelupoliisi saa tietoa toiminnan harjoittajan kansallista turvallisuutta vaarantavasta luonteesta ja toimittaisi tiedon esimerkiksi lausunnon muodossa liikenne- ja viestintävirastolle. Suojelupoliisi esittää 16 §:n 2 momentin poistamista kokonaan, jolloin liikenne- ja viestintävirastolle jää huomattavasti enemmän harkintavaltaa luvan peruuttamiseksi niissä tilanteissa, joissa suojelupoliisi luovuttaa sille tietoja, joiden perusteella toiminnan harjoittajan voidaan arvioida vaarantavan kansallista turvallisuutta.

Saman pykälän 3 momentin mukaan liikenne- ja viestintävirasto voisi oma-aloitteisesti tai poliisin, Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen esityksestä rajoittaa väliaikaisesti enintään 14 päivän ajan tiedon kiinteistön omistajan, tiedon käyttäjän tai tämän palveluksessa olevan henkilön pääsyä sähköiseen tietopisteeseen tai oikeutta verkkotietokyselyn tekemiseen, jos rajoitus on välttämätön pääsyn tai oikeuden yleiselle järjestykselle, kansalliselle turvallisuudelle tai maanpuolustukselle aiheuttaman uhkan torjumiseksi tai verkkoinfrastruktuurin suojaamiseksi. Suojelupoliisin näkemyksen mukaan rajoituskynnys on liian korkealla, jos rajoituksen asettamisen tulee olla välttämätöntä. Suojelupoliisin näkemyksen mukaan säännöstä tulisi muuttaa niin, että liikenne- ja viestintävirasto voisi asettaa lainkohdassa tarkoitetut rajoitukset, jos rajoitus on tarpeen pääsyn tai oikeuden yleiselle järjestykselle, kansalliselle turvallisuudelle tai maanpuolustukselle aiheutuvan uhkan torjumiseksi.

Suojelupoliisi pitää kansallisen turvallisuuden kannalta perusteltuna, että ehdotetun lainsäädännön nojalla verkkotietoihin pääseville henkilöille tulee tehdä turvallisuusselvitys ja että verkkotietoja saaneilla toimijoilla on vaitiolovelvollisuus saamistaan tiedoista. Suojelupoliisi kuitenkin toteaa, että sijaintitietolain 24 §:ssä tulee huomioida se, että turvallisuusselvitysten tulee olla voimassa ja ne tulee tarpeen mukaan uusida, kun henkilöt saavat tietoja tai toimivat lainkohdassa mainituissa tehtävissä.

Suojelupoliisi kiinnittää huomiota sijaintitietolain 36 §:n 5 momenttiin, jonka mukaan liikenne- ja viestintävirasto voi omasta aloitteestaan tai poliisin, Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen esityksestä tehdyllä päätöksellä rajoittaa tietojen luovuttamista sähköisestä tietopisteestä, jos se on välttämätöntä maanpuolustuksen, aluevalvonnan, rajaturvallisuuden tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi. Suojelupoliisin mukaan myös kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen tulisi olla lainkohdassa tarkoitettu rajoitusedellytys.

Suojelupoliisi kiinnittää huomiota sijaintitietolain 39 §:ään, jonka mukaan liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä verkkotietojärjestelmälle, tiedonkäyttäjälle, verkkotoimijalle tai näyttöpalveluntarjoajalle teknisen turvallisuus- ja toimivuustarkastuksen tässä laissa ja sen nojalla annetuissa määräyksissä ja päätöksissä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi. Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tarkastuksen yhteydessä päästä tiedon käyttäjän, verkkotoimijan tai näyttöpalveluntarjoajan laittiloihin ja muihin tiloihin sekä saada tutkittavakseen tarkastuksen kannalta välttämättömät asiakirjat ja tiedot sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään. Suojelupoliisi toteaa, että selvyyden vuoksi joko 39 §:ssä tai sen yksityiskohtaisissa perusteluissa tulisi viitata sijaintitietolain 9 §:ään todeten, että siinä tarkoitetut viranomaiset eivät ole pykälän mukaisen tarkastusoikeuden piirissä.

Apulaispäälikkö

Jonna Turunen

Ylitarkastaja

Venni Valkama

Apulaispäälikkö

Jonna Turunen

Suojelupoliisin ylitarkastaja

Venni Valkama

Asiakirja (ID 77359) on sähköisesti allekirjoitettu Suojelupoliisin
asiankäsittelyjärjestelmässä 11.3.2026 11.52.26. Allekirjoituksen
oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.